

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในเขตพื้นที่ตำบลนาร่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลการวิจัยเรียงตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ในเขตพื้นที่ตำบลนาร่องภาคบังคับ 9 ปี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน เขตพื้นที่ตำบลนาร่องภาคบังคับ 9 ปี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาปัญหา สาเหตุและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน เขตพื้นที่ตำบลนาร่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานของการวิจัย

สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดต่างกัน เขตพื้นที่ตำบลนาร่องภาคบังคับ 9 ปี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ตำบลนาร่องภาคบังคับ 9 ปี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,200 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) จำนวน 351 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในโรงเรียนประถมศึกษา 3 ฉบับ โดย

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.79 และแบบสอบถามปลายเปิดที่สอบถามเกี่ยวกับปัญหา สาเหตุและข้อเสนอแนะ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ทั้ง 4 ด้าน

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามครูผู้สอน ซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89 และแบบสอบถามปลายเปิดที่สอบถามเกี่ยวกับปัญหา สาเหตุและข้อเสนอแนะ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ทั้ง 4 ด้าน

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามกรรมการสถานศึกษา ซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.75 และแบบสอบถามปลายเปิดที่สอบถามเกี่ยวกับปัญหา สาเหตุและข้อเสนอแนะ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ทั้ง 4 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและได้รับกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 351 ฉบับ นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด ไปจัดหมวดหมู่ แยกตามกลุ่มตัวแปร ขนาดโรงเรียนและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาภาคบังคับ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / FW ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับ ทั้งโดยรวมและรายด้านของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการจัดการศึกษาภาคบังคับของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดต่างกัน ในภาพรวม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ่

3. วิเคราะห์ ปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็นรายด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ด้วยการหาความถี่และร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาภาคบังคับ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พอสรุปได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

1.1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก **Rajabhat Mahasarakham University**

โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ ด้านความปลอดภัย ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางคือ โอกาสทางการศึกษา ด้านคุณภาพการศึกษา และ ด้านประสิทธิภาพการศึกษา

โรงเรียนขนาดกลาง ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านความปลอดภัย รองลงมาคือ ด้านคุณภาพการศึกษา ด้านโอกาสทางการศึกษา และ ด้านประสิทธิภาพการศึกษา

โรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านประสิทธิภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านความปลอดภัย ด้านคุณภาพการศึกษา และ ด้านโอกาสทางการศึกษา

1.2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านประสิทธิภาพการศึกษา และด้านโอกาสทางการศึกษา ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติระดับปานกลางคือ ด้านความปลอดภัย

โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เหมือนกันคือ ด้านคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาสทางการศึกษา และด้านประสิทธิภาพการศึกษา

1.3 ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความปลอดภัย รองลงมาคือ ด้านคุณภาพการศึกษา ด้านประสิทธิภาพการศึกษา และด้านโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านความปลอดภัย รองลงมาคือ ด้านคุณภาพการศึกษา ด้านโอกาสทางการศึกษา และด้านประสิทธิภาพการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในเขตพื้นที่ตำบลนาร่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.3 กรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า กรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาภาคบังคับ พบว่า

3.1 ด้านโอกาสทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ให้ความเห็นว่า ปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 55.56 สาเหตุของปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 48.72 และข้อเสนอแนะของปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 52.71

3.2 ด้านคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ให้ความเห็นว่า ปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 55.26 สาเหตุของปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 51.57 และข้อเสนอแนะของปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 66.09

3.3 ด้านประสิทธิภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ให้ความเห็นว่า ปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 71.23 สาเหตุของปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 54.14 และข้อเสนอแนะของปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 70.95

3.3 ด้านความปลอดภัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ให้ความเห็นว่า ปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 58.98 สาเหตุของปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 27.63 และข้อเสนอแนะของปัญหาในการจัดการศึกษา โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 52.70

จากการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาภาคบังคับ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ทุกด้านมีปัญหา เรียงอันดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านประสิทธิภาพการศึกษา ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาสทางการศึกษา และด้านคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาภาคบังคับ ในเขตพื้นที่ ตำบลนาร่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีการดำเนินงาน มีบุคลากรรับผิดชอบ และมีการปฏิบัติงาน

ตามปฏิทินกำหนด ผลงานเป็นที่ปรากฏ ทั้งนี้โรงเรียนได้ดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตาม แผนงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยโรงเรียนดำเนินการใน การจัดทำแผนงาน โครงการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และเป้าหมายของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของประทวน พันธุมาศย์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหาร โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านเล้า สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การบริหารงานโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จจะต้อง มีการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง บุคลากรรับผิดชอบหน้าที่และตั้งใจปฏิบัติงาน อย่างจริงจัง โดยเฉพาะมีการศึกษาสภาพปัจจุบันและมีการวางแผนที่ดีสอดคล้องกับงานวิจัย ของแอกที (Agthe. 1980 : 935-A) พบว่า ครูใหญ่และครูยอมรับว่าการปรับปรุงการเรียน การสอนต้องทำร่วมกัน และครูใหญ่จะต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงาน

โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจาก โรงเรียนยังไม่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับ ทั้งในเรื่องของ บุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณที่ทางราชการจัดสรรให้ อัตราค่าจ้างครูที่มีไม่เพียงพอ ตลอดจนทรัพยากร เช่น วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้ ล้วนเป็นปัจจัยที่จะนำมาพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้โรงเรียน ขนาดเล็กจึงมีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ ด้านความปลอดภัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญในการนิเทศติดตาม / ประเมินผล ที่โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสีขาว อีกทั้งโรงเรียนได้จัดให้มีการอยู่ เวยามรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับงานวิจัยของไพบุลย์ วงษ์วัชรโชติ (2543 : 113) ที่กล่าวว่า โรงเรียนกำหนดมาตรการป้องกันอุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคาร ประกอบ บริเวณโรงเรียน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน เครื่องมือเครื่องใช้ การเดินทางไป กลับให้ได้รับความปลอดภัย มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการประกันความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ กำพล อุปัทม์ (2542 : 151) พบว่า โรงเรียนได้ออกคำสั่งเวรยาม ผู้ตรวจเวร ยามรักษา ความปลอดภัยสถานที่ราชการ และทรัพย์สินของทางราชการ และได้รับความร่วมมือกับ ชุมชน ในการดูแลอาคารสถานที่ มีการจัดวัสดุอุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้น มีการตรวจตราสายไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้าเป็นประจำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ทองใส เทียบดอกไม้ (2539 : 167) พบว่า โรงเรียนมีการแบ่งเขตรับผิดชอบ การทำความสะอาด การซ่อมอาคารชำรุด การปรับปรุงถนน แต่งตั้งผู้ตรวจเวร โดยผู้บริหารได้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรเป็นผลทำให้ความภาคภูมิใจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติดีน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านโอกาสทางการศึกษา อาจเนื่องมาจาก ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาภาคบังคับ และไม่เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา ขาดการประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครองในการศึกษาต่อของนักเรียน และขาดแคลนงบประมาณในการช่วยเหลือเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุลย์ วงษ์วัชรโรจน์ (2543 : 47) พบว่า ในด้านโอกาสทางการศึกษา ปัญหาที่พบ คือ ขาดแคลนงบประมาณในการสนับสนุนการเรียนการสอน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่ให้บริการไม่เพียงพอ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้การดำเนินงานในโรงเรียนไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย

1.2 ครูผู้สอน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจ ศึกษานโยบาย จุดประสงค์เป้าหมายชัดเจน สามารถทำแผนปฏิบัติการ / โครงการ / กิจกรรม และดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำพล อุปษมา (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า ครู อาจารย์ ปฏิบัติหน้าที่ในงานทุกงานเต็มตามความสามารถ บุคลากร ส่วนใหญ่ มีวิทยุสูง มีประสบการณ์ในการทำงานมาก มีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานที่ดี เสียสละ ยึดมั่นในหลักคุณธรรม ตั้งใจปฏิบัติงาน มีการปรึกษาหารือก่อนมอบหมายงาน จึงทำให้การบริหารงานในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านคุณภาพการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีการจัดชมรมทางวิชาการ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการสอนแบบองค์รวม มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้รับการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จึงทำให้งานด้านนี้มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของประทวน พันธุมมาตย์ (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดระบบบริหารงานในโรงเรียนให้เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ และดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ขึ้นกับกระบวนการบริหาร

กระบวนการนิเทศ และกระบวนการเรียนการสอน ถ้าโรงเรียนสามารถบริหารงานให้เกิดผลดีมีประสิทธิภาพ งานด้านคุณภาพการศึกษาก็จะมีประสิทธิภาพด้วย

ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านประสิทธิภาพการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูผู้สอน ขาดการประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครองให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรของชุมชน และเมื่อมีการขยายชั้นเรียนเพิ่มขึ้นทำให้ขาดแคลนอุปกรณ์ในการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลทำให้นักเรียนเรียนไม่เท่าเทียมกับที่อื่น ขาดความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงาน ขาดการประสานงานระหว่างสถานศึกษาด้วยกันในเขตพื้นที่ ขาดการวางแผนกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งเรียนรู้มาใช้ร่วมกันเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานด้านประสิทธิภาพการศึกษา

1.3 กรรมการสถานศึกษา โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก กรรมการสถานศึกษาได้รับการแต่งตั้งจาก โรงเรียนให้มีหน้าที่ร่วมกันกำหนดแนวทางวางแผนปรับปรุงการบริหารงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินทนา พิทยาธู (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนได้แต่งตั้งกรรมการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียน วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน ร่วมวางแผนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โรงเรียน และร่วมกิจกรรมของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ แจ็คลิน (Jacklin, 1983 : 2517-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนในการบริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีบทบาทสำคัญมากในการกำหนดนโยบายและมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของท้องถิ่น

โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ คือ ด้านความปลอดภัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ร่วมกับโรงเรียนประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดกับนักเรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเหมาะสมในการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยให้กับนักเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดมาตรการประกันความปลอดภัยในโรงเรียน ร่วมกับ

โรงเรียนประชาสัมพันธ์เจริญชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความดูแลความปลอดภัยให้กับเด็ก ร่วมกับโรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อประกันความปลอดภัยให้กับนักเรียนตามโครงการโรงเรียนสีขาว สอดคล้องกับงานวิจัยของสัมพันธ์ อุปลา (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในเรื่องให้ความเห็นชอบต่อแนวปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมิท (Smith, 1971 : 2377-A) ที่กล่าวว่า คณะกรรมการโรงเรียนและผู้บริหารเห็นพ้องต้องกันว่า โรงเรียนจะเจริญก้าวหน้าขึ้นกว่าเดิมมากหากได้มีคณะกรรมการโรงเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านโอกาสทางการศึกษา อาจเนื่องมาจาก ขาดความรู้ความเข้าใจในการสำรวจสำมะโนประชากรเพื่อนำมาเป็นข้อสนเทศของโรงเรียน ไม่ได้ได้รับความร่วมมือกับผู้ปกครองในการสำรวจสำมะโนประชากรวัยเรียน 6-16 ปี และขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานในด้านงบประมาณ การสนับสนุนงานด้านการเรียนการสอนและการประชาสัมพันธ์กรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ ไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาเท่าที่ควร คิดว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ แจ็คลิน (Jacklin, 1983 : 2517-A) สรุปไว้ว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียน ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ยกจน ไม่มีเวลา ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญในนโยบายของการจัดการศึกษาภาคบังคับ มีกระบวนการบริหารในโรงเรียนที่เป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งโรงเรียนยังได้รับจัดสรรเรื่องงบประมาณมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้มีความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรศักดิ์ จันทร์ช่วงโชติ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดต่างกัน ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบูรณ์ ชูวสินธุ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของ ผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการ บริหารงาน 5 งาน ได้แก่ งานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน และงานบริการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย ของดวงดาว ทองผ่อง (2545 : 108) พบว่า ผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและ ปัญหาการประกันคุณภาพภายในโดยรวม ระหว่างโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัด การศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่า โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ครูผู้สอนใน โรงเรียนขนาดใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจในนโยบาย จุดประสงค์และเป้าหมายในการจัด การศึกษาภาคบังคับตามนโยบาย 4 ประการ ได้ชัดเจน ทำให้มีความรับผิดชอบในการ ปฏิบัติหน้าที่ การประชาสัมพันธ์ แนะนำการศึกษาให้กับนักเรียนและผู้ปกครองได้เข้าใจถึง การศึกษาภาคบังคับ อีกทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่มักร่วมได้เปรียบในเรื่องของงบประมาณ อัตราค่าจ้าง อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย และแหล่ง เรียนรู้ที่หลากหลาย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลทำให้ครูผู้สอนได้ปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ ตามความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงดาว ทองผ่อง (2545 : 108) พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมในโรงเรียนขนาดต่างกัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 กรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพ การจัดการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ และพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัด การศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในเรื่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ ทำให้การประสานงาน

ขอความร่วมมือกับกรรมการสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้สะดวก เช่น มีส่วนร่วมในการดำเนินการช่วยเหลือเด็กให้ได้รับการศึกษา ให้ความช่วยเหลือในด้านจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลต่อความปลอดภัยของนักเรียน ให้คำปรึกษา คำแนะนำเกี่ยวกับทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อนำมาส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสัมพันธ์ อุปลลา (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในเรื่องให้ความเห็นชอบต่อแนวปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมิท (Smith, 1971 : 2377-A) ที่กล่าวว่า คณะกรรมการโรงเรียนและผู้บริหารเห็นพ้องต้องกันว่า โรงเรียนจะเจริญก้าวหน้าขึ้นกว่าเดิมมากหากได้มีคณะกรรมการโรงเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

จากผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาแตกต่างกัน จึงพอสรุปได้ว่า ขนาดของโรงเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อสภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

3. ผลการวิเคราะห์ ปัญหา สาเหตุและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาภาคบังคับรายด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา พบว่า

5.1 ด้านโอกาสทางการศึกษา ที่เป็นปัญหามาก คือ อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ สาเหตุขาดงบประมาณ ข้อเสนอแนะรัฐควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้มาก เพราะเมื่อมีการขยายชั้นเรียนเพิ่มขึ้นจำเป็นต้องมีสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการวิชาชีพ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและค้นพบด้วยตนเอง ปัญหาเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่ดี สาเหตุความยากจนผู้ปกครองต้องการใช้แรงงานเด็กในการช่วยเหลือครอบครัว ข้อเสนอแนะ คือ รัฐควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้มาก ในเรื่องทุนการศึกษา อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน อาหารกลางวันอย่างทั่วถึง และโรงเรียนควรจัดสอนวิชาชีพเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน พบว่าผู้ปกครองส่วนมากยากจนต้องการให้บุตรหลานไปทำงานในต่างจังหวัดเพื่อช่วยเหลือครอบครัว จึงไม่ได้ให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษา

ภาคบังคับ 9 ปี เท่าที่ควร ซึ่งผู้ปกครองมีความเชื่อว่าคนที่เรียนจบสูง ๆ ควรทำงานราชการ แต่ในสภาพปัจจุบันนี้ผู้ปกครองจะเห็นตัวอย่างบัณฑิตตกงานกันมาก จึงไม่อยากจะให้บุตรหลานเรียนต่อ อยากให้ไปทำงานเพื่อที่จะมีรายได้มาเลี้ยงครอบครัว ข้อเสนอแนะ ให้เชิญผู้ปกครองปฐมนิเทศก่อนเปิดภาคเรียนและยกตัวอย่างคนที่เรียนแล้วประสบความสำเร็จ โดยไม่ได้รับราชการแต่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพส่วนตัว

5.2 ด้านคุณภาพการศึกษา ที่เป็นปัญหามาก คือ มาตรฐานความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา สาเหตุขาดความชำนาญ ประสบการณ์ในวิชาที่สอน ในเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ ไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดและพฤติกรรมการสอน ไม่เน้นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเอง จากประสบการณ์จริง ขาดสื่อที่ทันสมัย ข้อเสนอแนะ จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านปฏิรูปการเรียนรู้ และรัฐควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นและจัดสื่อที่ทันสมัยให้ครบทุกโรงเรียน เพื่อที่การจัดการศึกษาภาคบังคับ จะได้มีคุณภาพเท่าเทียมกัน

5.3 ด้านประสิทธิภาพการศึกษา ที่เป็นปัญหามาก คือ พื้นที่ห่างไกลทำให้การประสานงานไม่สะดวก ขาดการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกัน ขาดแหล่งเรียนรู้และขาดแคลนภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้มีน้อยไม่มีคุณภาพ สาเหตุงบประมาณไม่เพียงพอ ขาดการวางแผนการกำหนดแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกัน ขาดการประสานงานกับชุมชนและขาดแคลนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถเฉพาะด้าน ไม่มีแหล่งเรียนรู้ ถึงมีแต่ก็ยังไม่ได้รับการพัฒนา ข้อเสนอแนะควรมีการสำรวจแหล่งข้อมูลแล้วรวบรวมให้เป็นปัจจุบันเพื่อศึกษาได้จริง มีการจัดพาหนะนำนักเรียนไปยังแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ห่างไกล ประสานงานกับโรงเรียนเครือข่ายและครูควรสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น จัดลำดับความสำคัญไว้ในระบบสารสนเทศของโรงเรียน แล้วค่อย ๆ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ให้ดีขึ้น โดยขอความร่วมมือกับชุมชน ถ้าโรงเรียนใดไม่มีแหล่งเรียนรู้ใกล้ก็อาศัยโรงเรียนเครือข่ายด้วยกัน จึงจะสามารถแก้ปัญหาได้บ้างพอสมควร สรุปได้ว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่ายควรร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

5.4 ด้านความปลอดภัย ที่เป็นปัญหามาก คือ ชุมชนมีการระบาดของยาเสพติด สาเหตุเกิดจากความเข้าใจที่ผิด ต้องการเพิ่มรายได้ อยากลองอยากเสพยา โดยนักเรียนวัยรุ่นจะชอบทดลองจนทำให้ติดยา ซึ่งจะมีผลเสียตามมามากมาย เช่น ไม่อยากเรียนหนังสือ เกิดความไม่ปลอดภัยในทรัพย์สิน และบางคนจะออกกลางคัน ข้อเสนอแนะคือ ขอความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐช่วยกวดขันการแพร่ระบาดของยาเสพติดมาช่วยดูแล เช่น

เจ้าหน้าที่ตำรวจ และหน่วยงานจากสาธารณสุขจัดการอบรมเผยแพร่ในเรื่องโทษและอันตรายของยาเสพติด ซึ่งปัญหาเสพติดนี้เป็นปัญหาระดับชาติ ถ้าทุกฝ่ายร่วมมือกันสามารถแก้ไขได้ปัญหาด้านนี้ก็จะลดลง เพราะนักเรียนไม่ได้อยู่ในโรงเรียนตลอดเวลา จึงไม่สามารถที่จะสอดส่องดูแลเรื่องนี้ให้หมดไปได้ ดังนั้นปัญหานี้จึงนับว่าเป็นปัญหาที่รุนแรงมากปัญหาหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนางงานวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

จากการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาภาคบังคับ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สำหรับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ทุกขนาดโรงเรียน ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ต้องการให้รัฐจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้มากขึ้น จัดให้มีการประชุมชี้แจง เรื่องการประกันคุณภาพอย่างสม่ำเสมอและเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ และควรจัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนมีแหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี เชื้อต่อการเรียนการสอน และรัฐควรมีการกวดขันการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้มาก

ดังนั้นผู้บริหารที่เกี่ยวข้องทุกระดับควรวางแผนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาให้มากขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

การวางแผนพัฒนาการศึกษาด้านครูผู้สอน ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ โดยรวมทุกด้าน พบว่า ครูผู้สอน ทุกขนาดโรงเรียนต้องการให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น ควรจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับสาขาที่ขาดแคลน ต้องการความร่วมมือกับชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้มากขึ้น ต้องการให้ยาเสพติดในชุมชนและสถานศึกษาหมดไป ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับควรมีการวางแผนและหาแนวทางแก้ไขปัญหาให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับกรรมการสถานศึกษา

จากรายงานการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาภาคบังคับ โดยรวม ทุกขนาดโรงเรียน พบว่า กรรมการสถานศึกษาต้องการให้รัฐจัดสรรงบประมาณ

เพิ่มขึ้น ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้เคียงให้มากขึ้น และมีเจ้าหน้าที่ดูแลและป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ควรมีการวางแผนและหาแนวทางแก้ไข เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของกรรมการสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ควรมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ทุกฝ่ายจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย จุดเน้นในการดำเนินงานที่ตรงกัน โดยการใช้สื่อหลาย ๆ ประเภทและการมีทีมงานในการนิเทศติดตามที่เป็นระบบ และมีการรายงานผลการดำเนินการต่อต้านสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1.1 ควรศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาภาคบังคับ ด้านโอกาสทางการศึกษา ด้านคุณภาพการศึกษา ด้านประสิทธิภาพการศึกษา และด้านความปลอดภัย และโดยรวม กับประชากรกลุ่มอื่น ๆ เช่น ความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เพื่อทราบความต้องการ ความพึงพอใจ ความสนใจ แนวคิดในการช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาภาคบังคับต่อไป

1.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาภาคบังคับในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน